

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

National and Revolutionar Characters

شخصیت های ملی و انقلابی

نویسنده: واسیلی آندریویچ پاپوف، عضو کمیته ف. ا. دزرژینسکی، نویسنده، روزنامه‌نگار
برگردان: ا. م. شیر
۱۵ سپتامبر ۲۰۲۲

از ورای طوفان‌های خصمانه...

به مناسبت ۱۴۵-مین سال تولد فلیکس ادموندوویچ دزرژینسکی

۱۴۵ سال از تولد فلیکس ادموندوویچ دزرژینسکی، فعال برجسته دولتی و حزبی، انقلابی پر شور، مبارز راه سعادت مردم محروم، رفیق و هم‌رزم ولادیمیر ایلیچ لنین و یوسف ویساریونویچ ستالین گذشت. در میان مردم، فلیکس دزرژینسکی، شاید به بالاترین مقام-«شهسوار انقلاب» رسید. او یک مبارز آبدیده و انعطاف‌ناپذیر علیه رژیم تزاری، یک انقلابی سرسخت، یک کمونیست مؤمن، یک مرد با اراده آهنین، یکی از شرکت‌کنندگان در ساختن جامعه نوین سوسیالیستی بود. باور انقلابی، هوشیاری، انضباط آهنین، سازش‌ناپذیری نسبت به دشمنان انقلاب، مراقبت و ظرافت توجه به مردم و منافع زحمتکشان باعث شد که او به یک سازمانگر اصلی در مبارزه با دشمنان سازندگی سوسیالیستی، حزب کمونیست، حزب بلشویک‌های لنینی تبدیل شود. به دلیل همین ویژگی‌ها، برای او ارزش و احترام قائل بودند، به سخت‌ترین و مسؤولانه‌ترین عرصه‌های کاری، جایی که اقدامات فوری و مهارت‌های سازمانی بالا، اعتقاد سیاسی و صرف نیرو لازم بود، اعزام می‌کردند.

در مورد این انسان شگفت‌انگیز بسیار می‌توان صحبت کرد و نوشت. اما ما با نیکولای الکساندروویچ مارتسلوف تصمیم گرفتیم از زادگاه این انقلابی بزرگ، فعال حزبی و دولتی نامدار، مبارز سخت‌کوش، میهن‌پرست دوره شوروی در ملک خانوادگی سابق دزرژینوف واقع شهر دزرژینسک در جمهوری برادر بلاروس بازدید کنیم.

فلیکس ادموندوویچ دزرژینسکی در تاریخ ۱۱ سپتمبر سال ۱۸۷۷ در خانواده یک خرده مالک، معلم ژیمناستیک، در مزرعه خانوادگی دزرژینوف واقع در استان ویلنا (قلمرو کنونی بلاروس) دیده به جهان گشود. او از نظر ملیت، پولندی و به لحاظ باور و اعتقاد، یک میهن پرست و کمونیست-انترناسیونالیست بود.

پدرش در سن پنج سالگی فلیکس در اثر بیماری سل درگذشت. او خیلی زود به مبارزات انقلابی، به حلقه خودآموزی سوسیال دموکرات پیوست و در آنجا برای اولین بار با ادبیات مارکسیستی آشنا شد. در سال ۱۸۹۴، در سن ۱۷ سالگی با گروهی از همسالان خود سوگند یاد کرد که تا آخرین نفس با شر مبارزه کند. او رؤیای جوانی خود را در زندگی کوتاه اما پر از کشمکش با گذر از زندان، تبعید، کار سخت، محرومیت و دشواری طی کرد. در نتیجه، فلیکس ادموندوویچ نوشت: «من با تمام وجودم تلاش کردم تا هیچ بی عدالتی، جنایت، می خواری، تباهی، افراط و تفریط، تجمل بیش از حد، فاحشه خانه ها در جهان وجود نداشته باشد... برای این که ظلم، جنگ برادرکشی، خصومت ملی وجود نداشته باشد...».

به دلیل چنین مواضعی، بسیاری ها او را دوست داشتند و از وی قدردانی می کردند، در حالی که برخی های دیگر به شدت از او متنفر بودند و تا به امروز نیز متنفرند.

فلیکس ادموندوویچ با کتاب «چه باید کرد؟»، اثر ولادیمیر ایلیچ لنین و روزنامه بلشویکی «ایسکرا» (شراره، اخگر) ابتداء در خارج از امپراتوری روسیه آشنا شد. در آنجا همراه با همزمانش فعالانه به مبارزه برای ایجاد یک حزب مارکسیست انقلابی تلاش کرد. به رغم فعالیت انقلابی وی، فلیکس در سال ۱۹۰۶، هنگام برگزاری کنگره چهارم (وحدت) حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه در ستهلم برای نخستین بار با لنین ملاقات کرد. در کنگره، سوسیال دموکرات های پولند و لیتوانی به حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه پیوستند و فلیکس دزرژینسکی به عضویت کمیته مرکزی این حزب انتخاب شد. او در رویدادهای انقلابی سال های ۱۹۰۷-۱۹۰۵ فعالانه شرکت کرد. در سال ۱۹۰۵، او تظاهرات اول ماه مه را در وارسا رهبری کرد، به عنوان نماینده سوسیال دموکرات های پولند در سازمان انقلابی- نظامی وارسا، وابسته به حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه فعالیت کرد. اما فعالیت او در شرایط آزادی طولی نکشید. به طوری که در دسمبر سال ۱۹۰۶، فلیکس را دوباره بازداشت کردند. در سال ۱۹۰۹ دزرژینسکی از تبعید گریخت و مخفیانه به خارج از کشور رفت. اگر چه زندان و تبعید این انقلابی را آبدیده تر کرد، اما به سلامتی وی آسیب رساند. او به سختی بیمار شد ولی فعالیت انقلابی خود را متوقف نکرد.

دزرژینسکی در سال ۱۹۱۰ با صوفیه موشکات-انقلابی حرفه ای ازدواج کرد. پس از بازگشت به روسیه در سال ۱۹۱۲، او باز هم بازداشت شد و در سال ۱۹۱۴ به سه سال زندان با اعمال شاقه محکوم گردید. دوره بازداشت خود را در زندان وارسا و سپس زندان مرکزی آرفوف گذراند. در سال ۱۹۱۶ طی محاکمه مجدد به ۶ سال زندان با اعمال شاقه محکوم گردید که این دوره را در زندان بوترسکی مسکو گذراند و در مارچ سال ۱۹۱۷ از آنجا آزاد شد. پس از انقلاب فیبروری به عضویت کمیته مسکوی حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه (بلشویک) درآمد. سخت است گفتن این که اگر انقلاب اکتوبر به وقوع نمی پیوست، فلیکس ادموندوویچ چند سال در سیاه چال های تزاری سپری می کرد.

به رغم بیماری، دزرژینسکی بلافاصله به مبارزات انقلابی در سازمان حزبی مسکو پیوست. بلشویک های مسکو به او اعتماد بالائی نشان دادند و او را به عنوان نماینده به کنفرانس اپریل حزب فرستادند. دزرژینسکی در کار کنفرانس و متعاقباً در کار کنگره ششم حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه (بلشویک) فعالانه مشارکت کرد. این کنگره تصمیم گرفت که حزب بلشویک را برای قیام مسلحانه و پیروزی انقلاب سوسیالیستی آماده کند.

فعالیت‌های انقلابی فلیکس ادموندوویچ با قدردانی صمیمانه رفقای حزبی او استقبال شد. برای رهبری قیام، جلسه کمیته مرکزی حزب در ۱۶ اکتوبر سال ۱۹۱۷، مسؤولیت شعبه نظامی- انقلابی حزب به وی سپرده شد. از این لحظه به بعد، به فعالیت خود به عنوان یکی از سازماندهان و رهبران قیام مسلحانه اکتوبر ادامه داد.

پس از پیروزی حاکمیت شورائی، دشمنان به مبارزه شدیدی علیه کارگران و رهبران آن- ولادیمیر ایلیچ لنین، یوسف ویساریونویچ ستالین، میخائیل ایوانویچ کالینین، کلیمنت یفرمویچ وراشیلوف، ویچسلاو میخائیلوویچ مولوتوف و دیگران دست زدند. طبقات استثمارگر، براندازان ورشکسته و «اشراف شما» شورش‌های ضد شوروی، توطئه‌ها، خرابکاری‌ها، تخریب عمدی کارخانه‌ها و مؤسسات را سازماندهی کردند (تقریباً همانند سال‌های بعد از ۱۹۹۱).

در این شرایط، دستاوردهای انقلاب با خطر مرگبار مواجه شده بود. با توجه به وضعیت پیش آمده، در ۷ دسمبر ۱۹۱۷، شورای کمیسرهای خلق (شورای وزیران. م.) به پیشنهاد ولادیمیر ایلیچ لنین قطعنامه‌ای مبنی بر تشکیل کمیته فوق‌العاده (کمیته اطلاعات و امنیت) روسیه زیر نظر شورای کمیسرهای خلق برای مبارزه با ضد انقلاب، احتکار و خرابکاری تصویب کرد. دزرژینسکی به رهبری آن انتخاب شد. کمیته فوق‌العاده تحت رهبری او قاطعانه با دشمنان انقلاب مبارزه کرد و از آرمان‌های دولت جدید و زحمتکشان دفاع کرد. فعالان کمیته موفق شدند بسیاری از توطئه‌های ضدانقلابی دشمنان داخلی و خارجی را کشف و خنثی نمایند. آن‌ها فعالیت‌های ضد شوروی بسیاری از سازمان‌های جاسوسی کشورهای امپریالیستی- امریکایی، انگلیس، فرانسوی، المانی، پولندی، جاپانی و دیگران را سرکوب کردند. از مارچ ۱۹۱۹ تا جولای ۱۹۲۳، دزرژینسکی رهبری کمیته فوق‌العاده و کمیساریای امور داخلی و ریاست واحدهای شبه‌نظامی وابسته به شورای نظامی نیروهای امنیتی را به طور همزمان بر عهده داشت.

فلیکس ادموندوویچ از اعتبار فوق‌العاده بالا در حزب برخوردار بود. به همین دلیل، حل و فصل سخت‌ترین مسائل مرتبط با سازندگی زندگی جدید به او سپرده می‌شد. در جنوری ۱۹۲۱ با پیشنهاد لنین، نزد کمیته اجرایی مرکزی سراسری روسیه، یک کمیسیون ویژه برای مبارزه با بی‌خانمانی کودکان تشکیل، و فلیکس دزرژینسکی به ریاست آن منصوب گردید. او با تکاپوی خاص خود در مسیر رفع بی‌خانمانی به نفع مردم فعالیت کرد. تحت رهبری او صدها پرورشگاه و مجتمع کاری تأسیس شد.

در ۱۴ اپریل ۱۹۲۱، کمیته مرکزی حزب فلیکس ادموندوویچ را به عنوان کمیسر مردمی راه و ترابری منصوب کرد. او با اجرای دستورات حزب، در بسیج منابع غذایی و رساندن غله به مناطق قحطی‌زده کشور با جمعیتی حدود ۲۵ میلیون نفر کار بزرگی انجام داد. در همین حال، پست ریاست کمیته فوق‌العاده و کمیساریای امور داخلی را ترک نکرد. اعتبار بالای دزرژینسکی با این واقعیت نیز مشهود است که در اوایل فبروری ۱۹۲۴ کمیته اجرایی مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی او را به عنوان رئیس شورای عالی اقتصاد ملی تأیید کرد، جایی که فلیکس ادموندوویچ با توان مبارزاتی خاص خود برای سازماندهی سوسیالیستی کشور مبارزه کرد. او تا آخرین نفس برای تحقق ایده‌های لنین در راه ساختن سوسیالیسم تلاش کرد. آفتاب درخشان زندگی دزرژینسکی ناگهان در ۲۰ جولای ۱۹۲۶ غروب کرد.

او در پلنوم مشترک کمیته مرکزی و کمیسیون نظارت مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی (بلشویک) در دفاع از وحدت لنینی حزب کمونیست سخنرانی کرد. وی در سخنرانی خود از **گنورگی پیتاکوف** انتقاد کرد و او را «بزرگترین اخلالگر در صنایع» خواند و **لو کامنف** را مستقیماً متهم کرد که به جای کار، سیاست‌ورزی می‌کند.

دزرژینسکی در مبارزه با دشمنان طبقاتی، با خائنان، فرصت‌طلبان، لیبرال‌ها و لفاظان قاطع و آشتی‌ناپذیر بود. او به عنوان یک کمونیست و انساندوست واقعی به آرمان‌های خود وفادار ماند و بی‌رحمانه با دشمنان داخلی و خارجی مبارزه کرد.

دشمنان حاکمیت شورائی چشم دیدن او را نداشتند، از او انتقام گرفتند و هنوز هم انتقام می‌گیرند. او سختگیر، مطالبه‌گر، اما صادق و منصف بود. کشور ما همیشه نیازمند چنین رهبران، کمونیست‌ها، چکیست‌ها (مقام امنیتی) می‌باشد. زیرا، دشمن هشیار است.

زمان یادآوری خاطرهٔ عزیز فلیکس ادموندوویچ دزرژینسکی، میهن‌پرست صادق اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی و روسیه، مردی که در سخت‌ترین سال‌های شکل‌گیری حاکمیت خلق، کارهای بزرگی برای کشور و مردم انجام داد، فرارسیده است. لازم است این امر خیر با مرمت بنای یادبود او در میدان لوبیانکا (دزرژینسکی) در مسکو آغاز شود. دسمبر امسال صدمین سالگرد تشکیل اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی، که فلیکس ادموندوویچ یکی از خالقان آن بود، برگزار می‌شود. مایلم اظهار اطمینان کنم که دزرژینسکی سالگرد کشور ما را دوباره در میدان لوبیانکا جشن خواهد گرفت.

در روزهای جشن ماه مه، ما همراه با نیکولای الکساندروویچ مارتسلوف، نویسنده و روزنامه‌نگار، از سرزمین تاریخی او در بلاروس امروزی دیدن کردیم. تقریباً به سرتاسر جمهوری سفر کردیم (۲۷۰۰ کیلومتر). ما از بسیاری از اماکن تاریخی و مناطق نبرد با نازی‌ها بازدید کردیم و به کشته‌شدگان جنگ ادای احترام نمودیم. از محل سابق اردوگاه‌های مرگ فاشیست‌ها، از خط ستالین و مناطق دیگر دیدن کردیم. در بلاروس دیدیم، که گذشتهٔ تاریخی شوروی ما مورد احترام و ارزش قرار می‌گیرد. ما در سفر به شهر دزرژینسک، هنگام بازدید از موزه-مزرعهٔ خانوادگی دزرژینوف، جایی که فلیکس ادموندوویچ، این فرزند نامدار دورهٔ شوروی در آن متولد شد، به این واقعیت پی بردیم. مدیر موزه-مزرعهٔ خانوادگی دزرژینوف، ترزیا نیکولایونا چویکو، زنی جذاب که به طور استثنائی به دنبال هدفی است که سال‌های زیادی از زندگی خود را وقف آن نموده، به گرمی از ما استقبال کرد. او شخصاً ما را در موزه همراهی کرد، شجره‌نامهٔ خانوادهٔ دزرژینسکی، بستگان و سرنوشت دشوار برادران فلیکس ادموندوویچ را با جزئیات توضیح داد.

بسیاری از ساختمان‌ها حفظ نشده است. به جای آن‌ها (بر روی پایهٔ آن‌ها) ساختمان‌های جدید (مطابق عکس‌های باقی مانده) احداث گردیده است. البته، کمی از مبلمان اصلی و برخی وسایل باقی مانده و باقی مانده‌ها هم در وضعیت نمونه نگهداری می‌شوند. همهٔ این‌ها نشانهٔ دقت و توجه به تاریخ ما، به فرزند بزرگ پولند، روسیه و شوروی-فلیکس دزرژینسکی می‌باشد.

با تشکر فراوان از ترسیا نیکولایونا، و از همهٔ کارکنان موزه برای مراقبت مهربانانه از یادوارهٔ مبارز پرشور در راه سعادت‌مندی توده‌های زحمتکش!

[یاد انقلابیون بزرگ را همواره عزیز بداریم تا دشمن خیال نکند آن‌ها فراموش شدگانند!]

۲۳ شهریور- سنبله ۱۴۰۱

<https://sovross.ru/articles/2316/58300>